

442423

1901/02

18-213

Aleg. 28

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydania nowego statutu Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Wysoki Sejmie!

Statut Komisji krajowej dla spraw przemysłowych, uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. stycznia 1888 nadany — w ciągu lat okazał się niedostatecznym, a w niektórych szczegółowych postanowieniach wadliwym. Działalność Komisji rozszerza się w miarę, jak ofiarność Wysokiego Sejmu na cele podniesienia przemysłu krajowego i rozwinięta w granicach tej ofiarności akcyja Wydziału krajowego i Komisji przemysłowej, stwarza zarodki przemysłu, zdolne do większego rozwinięcia. Rośnie też w kraju poczucie i zrozumienie niezbędnej potrzeby wzmocnienia znacznego dotychczasowej akcyi, rozciągnięcia jej na szersze pole, a zwłaszcza na wielki przemysł fabryczny. Silny wzrost ludności, który w miarę polepszenia się stosunków zdrowotnych wzmagać się będzie, wydaje wiele rąk do pracy, które już na roli zajęcia i zarobku znaleźć nie mogą. Wytworzenie wielkiego przemysłu dałoby tym rękom zarobek i powstrzymałoby uszczuplenie sił narodowych i społecznych, jakim jest stała a coraz wzrastająca emigracja zamorska. Bilans handlowy i płatniczy tak straszliwie dla naszego kraju niekorzystny, polepszyłby się znacznie, gdybyśmy nasze potrzeby zaspokajać mogli własnymi, krajowymi wyrobami, zamiast towarem sprowadzanym z zagranicy. Z polepszeniem bilansu tego wzrastałaby zamowność kraju a z nią i jego siła podatkowa i finansowa, ten pierwszorzędnny warunek siły politycznej — a w równej mierze wzrastałaby możność coraz pełniejszego zaspakajania kultuwnych potrzeb ludności — przedewszystkiem na polu szkół i oświaty.

A gdy tak najżywotniejszy interes kraju i wzrastające w szerokich kołach ludności zrozumienie tego interesu, prze ku intensywnej akcyi na polu wielkiego przemysłu; gdy jest niewątpliwe, że w akcyi tej kraj nasz przeważnie tylko na siebie, na własną ofiarność i własną organizację liczyć musi, bo akcyi państwowej na rzecz naszego kraju staje zawsze w poprzek źle zrozumiany interes prowincyj zachodnich o wysoko rozwiniętym przemyśle, mających w naszym kraju wygodne pole zbytu i pragnących to pole zbytu, chociażby za cenę zupełnej ekonomicznej ruiny tego największego w państwie kraju, dla siebie zachować — przeto staje przed nami kwestya zastosowania zarówno środków pieniężnych jak i organizacyi ku prowadzeniu tej akcyi, do coraz mnożących się i rosnących zadań.

Obecnem sprawozdaniem obejmujemy tylko jedną stronę tej rozszerzonej akcyi, mianowicie stronę organizacyjną, pozostawiając z konieczności do przyszłego budżetu krajowego kwestyę wydatniejszego pomnożenia środków pieniężnych na rzecz tej akcyi. Musi bowiem przedewszystkiem organ, mający spełniać ważną funkcję ciała doradczego Wydziału krajowego w akcyi przemysłowej, być zastosowany do rosnącej wielkości zadania. Tym organem jest Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, która wraz z poczynającym się nowem sześciolciem Wysokiego Sejmu w nowym składzie rozpoczyna nowy okres urzędowania.

Wydział krajowy nie może pominąć tej sposobności, ażeby członkom Komisji przemysłowej nie wyrazić najgorętszego uznania za ich gorliwą, prawdziwie ofiarną pracę, którą tem wyżej im należy, że ją spełniają obywatele obarczeni wielkimi

zawodowemi obowiązkami a mimo to poświęcający zupełnie bezinteresownie wiele czasu swego i trudu na pracę w Komisji, której jedyną nagrodą jest poczucie do-
brze spełnionego obowiązku.

Przy układaniu nowej listy członków Komisji, Wydział krajowy już w sa-
mym jej składzie starał się uwzględnić konieczną potrzebę objęcia pracami Komisji
szerszych niż dotąd zakresów i dlatego powołał do Komisji więcej sił fachowych
nie tylko na polu techniczno-przemysłowym ale i na polu ekonomicznym, handlowym,
komunikacyjnym, taryfowym itp. Liczba członków Komisji wzrosła wskutek tego
do 34, a chociaż na pozór wydać się ona może zbyt wielką, to jednak przy odpo-
wiedniej organizacji da się uniknąć połączonych z tem niedogodności, które zresztą
nie idą w porównanie z korzyściami, jakie da pozyskanie dla tej pracy tylu sił
fachowych.

Tak złożona Komisya rozpoczęła w marcu b. r. swoje czynności — a jedną
z pierwszych był wybór Komisji organizacyjnej, mającej krytycznie ocenić dotych-
czas obowiązujący statut i regulamin Komisji krajowej dla spraw przemysłowych
i ewentualnie przedłożyć projekt ich zmiany. Na posiedzeniu Komisji pełnej z dnia
4 czerwca b. r. projekt zmiany statutu i regulaminu, na podstawie referatu Komisji
organizacyjnej, przyszedł pod obrady i został z małemi zmianami uchwalony.

Wydział krajowy na posiedzeniu z dnia 7. czerwca projekt ten przyjął —
i przedkłada go obecnie Wysokiemu Sejmowi do zatwierdzenia.

Zmiany statutu, w obecnem przedłożeniu projektowane, wynikają po części
z potrzeby usunięcia pewnych niejasności i sprzeczności w obowiązującym statucie,
po części zaś mają one służyć wskazanemu powyżej rozszerzeniu zakresu działania
Komisji.

Samo stanowisko Komisji przemysłowej było w dotychczasowym statucie
niejasno określone. Była ona po części organem doradczym Wydziału krajowego, po
części zaś jakoby samodzielną władzą wykonawczą. Ta samodzielność jednakże i ten
charakter władzy — były tylko pozorne. Gdy bowiem sama odpowiedzialność Wy-
działu krajowego wobec Wysokiego Sejmu nakazywała zastrzedz, że Komisya prze-
mysłowa sama żadnego wydatku czynić nie może, ale każdy wydatek wymaga
uchwały Wydziału krajowego, została Komisya przez to pozbawiona jednego z głów-
nych atrybutów władzy t. j. mocy rozporządzania funduszami. W ten sposób stano-
wisko jej było w dawnym statucie określone niejasno i połowicznie.

Przy układaniu nowego statutu — wychodziła Komisya z tego zupełnie słu-
sznego zapatrywania, że niejasność tę i połowiczność koniecznie usunąć należy —
a usunęła je w ten sposób, iż przyznała sobie charakter tylko organu doradczego
Wydziału krajowego. Gdy bowiem wobec Wys. Sejmu jedynie odpowiedzialny jest
Wydział krajowy, gdy w nim koncentrować się musi pełnia władzy autonomicznej,
nie można obok niego stawiać drugiego organu, mającego również charakter rzą-
dzący ale Sejmowi nieodpowiedzialnego. Mogłyby stąd wyniknąć tarcia i kolizye,
które tylko w ten sposób uniknąć się dadzą, że Wydziałowi krajowemu przyzna się
pełnię władzy, Komisji zaś ściśle tylko charakter organu doradczego. Ta myśl
jest w całym statucie konsekwentnie przeprowadzona. Ażeby jednak i ten doradczy
charakter Komisji nie stał się iluzorycznym — coby stać się mogło, gdyby Wydział
krajowy miał prawo zasięgania opinii Komisji lub nie — przeto stylizacja projektu
zmierza do usunięcia tej wątpliwości tak, ażeby zasięganie opinii Komisji było dla
Wydziału krajowego zawsze obowiązkowe. Nie uwłacza to prawu Komisji do ini-
cyatywy (§. 4) w stawianiu wniosków.

Co do zakresu działania Komisji (§. 2 dawnego i nowego statutu) — to
jest on w projekcie znacznie rozszerzony, głównie ze względu na wielki przemysł.
Odpowiadają temu głównie ustępy *d) e) f) i g)* w §. 2 projektu. Uwzględniono też
konieczną potrzebę rozciągnięcia opieki kraju nad handlem — jednak nie nad
całym handlem krajowym i jego wszystkiemi gałęziami, lecz tylko o tyle, o ile
handel ma być przemysłowi pomocny, dla zapewnienia mu zbytu jego wyrobów.

Nowością w tym projekcie jest instytucja korespondentów Komisji.
Wprawdzie była w dotychczasowym statucie zrobiona mimochodem (§. 14) wzmianka
o korespondentach, a mianowicie o zwrocie wydatków poniesionych przy spełnianiu
poruczonych im czynności — ale gdy wprzód nigdy nie powiedziano, że insty-
tucya taka ma istnieć, kto korespondentów mianuje i jakie są ich funkcyje — przeto
instytucya ta pozostała tylko na papierze. Komisya w projekcie nowego statutu

lukę tę wypełnia — mianowanie korespondentów pozostawia Wydziałowi krajowemu na wniosek Komisji i określa ich atrybucye (§. 7.). Wydział krajowy podziela w zupełności zapatrywanie Komisji, że mianowanie takich członków korespondentów w całym kraju może się bardzo dobrze przyczynić do wzmocnienia akcji przemysłowej. Stworzy się przez to ściślejszą łączność Komisji z krajem i poszczególnymi jego okolicami; stworzy się rodzaj organizacyi, w której korespondenci odegrają rolę miejscowych organów; zachęci się i zainteresuje szersze koła do sprawy podnoszenia przemysłu krajowego.

Inne zmiany zmierzają do tego, aby drobniejsze usterki kodyfikacyjne i stylizacyjne usunąć, uchylić niejasności i dwuznaczności, wyłączyć ze statutu to wszystko, co należy do regulaminu i w statucie jest zbyteczne.

Gdy Wydział krajowy zgadza się zupełnie z przewodnią myślą i ze szczegółami projektowanych zmian statutu a uchwalony równocześnie regulamin nie wymaga zatwierdzenia Wysokiego Sejmu, przeto wniosł:

^{1/4} Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony 1/4 statut Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

STATUT**Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.****§. 1.**

Zadaniem Komisji krajowej dla spraw przemysłowych, działającej przy Wydziale krajowym, jest podniesienie przemysłu krajowego w ogóle, dalej opieka nad przemysłem domowym i rękodzielniczym, w szczególności zaś udoskonalenie i rozpowszechnienie fachowej nauki przemysłowej.

§. 2.

Sprawami tyczącymi się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładanych i utrzymywanych kosztem kraju, lub subwencyonowanych z funduszków krajowych, zawiaduje Komisya w zastępstwie Wydziału krajowego, mianowicie:

a) Postanawia w granicach budżetu krajowego przez Sejm uchwalonego o zakładaniu fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych kosztem kraju, powiatów i gmin, towarzystw lub osób prywatnych. Przeprowadza w tym celu z temi korporacyami i osobami rokowania względem przykładania się do kosztów założenia i utrzymywania tych zakładów, dalej względem ich urządzenia, zatwierdza statuta, regulamina, plany nauk dla tych szkół i warsztatów. Powołuje nauczycieli dla szkół, utrzymywanych z funduszu krajowego, zatwierdza wybór nauczycieli dla szkół, zakładanych przez gminy i powiaty, a zasilanych z funduszu krajowego, o ile według statutu organizacyjnego założyciele mają zastrzeżone mianowanie nauczycieli. Sprawuje nadzór i zwierzchnie kierownictwo tych zakładów, jużto przez członków, których wysyła z grona swego dla inspekcji, jużto przez osobnych, na wniosek Komisji krajowej przez Wydział krajowy mianowanych inspektorów krajowych, których zakres czynności i obowiązki określa osobny regulamin i instrukcja, i zdaje o stanie tych szkół i warsztatów naukowych sprawę Sejmowi krajowemu za pośrednictwem Wydziału krajowego.

b) Udziela zasiłki z kredytu rocznego, jakie Sejm przyzwoli na cele nauki przemysłowej dla fachowych szkół przemysłowych i warsztatów naukowych, założonych przez c. k. Rząd i utrzymywanych kosztem skarbu Państwa, i przeprowadza w tym celu poprzednie rokowania z c. k. Rządem.

STATUT**Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.****§. 1.**

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonywaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy zasięgać będzie opinii Komisji, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności:

a) zakładanie, organizacja, i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia, mianowanie i uwalnianie personalu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personalu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowemi, który Komisya wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłącza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i zagranicą; piecza nad wykształceniem uczniów rękodzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądź to dla szkół

Dotychczasowy statut.

c) Urządza wystawy krajowych wyrobów przemysłu, w szczególności wystawy wyrobów szkół i warsztatów, o których mowa w ustępie a) i wystawy wzorów, modeli i narzędzi ręko-dzielniczych.

d) Udziela stypendya lub zasiłki uczniom szkół i warsztatów naukowych, oraz osobom, posiadającym wiadomości techniczno-przemysłowe dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju lub za granicą.

e) Bada stosunki i potrzeby przemysłu domowego i rękodzielniczego w kraju, zbiera daty statystyczne i wysyła ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej.

f) Ma staranie o rozwój muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3.

W sprawach, w których chodzi o popieranie interesów wykształcenia przemysłowego przez Państwo, i jeśli Rząd zasięga osobnych informacji, albo Komisya uważa za potrzebne wyrazić c. k. Rządowi swoje zapatrywania i życzenia, korespondencya i porozumienie się następuje za pośrednictwem Namiestnika.

§. 4.

We wszystkich sprawach i czynnościach, podejmowanych dla popierania przemysłu innymi środkami jak wyliczonymi w §. 2., służy Komisya Wydziałowi krajowemu jako organ doradczy, przede wszystkim zaś w sprawach rozdawnictwa pożyczek i zapomóg na cele popierania przemysłu z przeznaczonych na to w budżecie krajowym funduszków.

Komisji służy prawo przedstawiania Wydziałowi krajowemu wniosków i opinii we wszelkich sprawach, dotyczących się rozwoju przemysłu.

Wydział krajowy będzie podawał do wiadomości Komisji wszystkie akta, odnoszące się do spraw przemysłowych.

§. 5.

Komisya zestawia swój budżet i przedkłada Wydziałowi krajowemu co do wniosków

Projekt nowego statutu.

przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

e) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzenie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczeni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych, przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od dodatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancji, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacyi krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury handlowe i t. p.;

f) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf, ceł, komunikacyi, kredytu i t. p.;

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucyi i funduszków państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisya bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysyłania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcji — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcji w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1 do 3 wymienionych, Komisya ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicjatywy.

§. 5.

Komisya przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt prelimi-

Dotychczasowy statut.

względem wysokości rocznej dotacji z funduszu krajowego, potrzebnej na pokrycie wydatków, połączonych z czynnościami w §. 2. wyszczególnionymi, w celu wyjednania przyzwolenia Sejmu.

Przyzwolonemi funduszami zarządza Komisya i zdaje z nich liczbę.

Wszakże każdy wydatek przez Komisję uchwalony, potrzebuje zatwierdzenia Wydziału krajowego.

§. 6.

W skład Komisji wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;
b) Członek Wydziału krajowego, to jest szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) Osoby, powołane na członków stałych przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa, tak złożona, ma prawo powołać drugie tyle członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej kadencji, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisję, — jeżeli na nowo wybranymi nie zostaną.

§. 7.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisji.

Zastępuje go w razie przeszkody pierwszy lub drugi wice-prezes, których wybiera Komisya.

Na wypadek nieobecności i tychże, przewodniczy i urzęduje zamiast nich, członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisji.

§. 8.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej sześciu członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 9.

Komisya krajowa ma prawo:

a) Wyznaczyć z grona swego stałe sekcye dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych Komisye dla zbadania i przygotowania spraw;

c) powoływać osoby z poza grona swego na delegatów do prowadzenia czynności, przez Komisję wskazanych, w jej zastępstwie.

Projekt nowego statutu.

narza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszenia wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisji.

Wszelkie wydatki z przyzwolonych przez Sejm na te cele funduszy, uchwała i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisji.

§. 6.

W skład Komisji wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;
b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa tak złożona, powołuje tylu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisję, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisya urzęduje w dawnym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6, mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisji członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisję o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicjatywy.

§. 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisji.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes, wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnym prezesu lub wiceprezesu zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisji z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $\frac{1}{3}$ członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Dotychczasowy statut.

Wydział krajowy powołuje w miarę potrzeby w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych z grona profesorów, techników, z Izby handlowych i przemysłowych, z towarzystw technicznych lub pedagogicznych, albo też z przemysłowców fachowych — do udziału w naradach Komisji z głosem doradczym.

§. 10.

Zwyczajne zebrania Komisji odbywają się cztery razy do roku, mianowicie: w styczniu, kwietniu, czerwcu i październiku każdego roku.

Biuro Komisji ma rozesłać członkom na 14 dni przed każdym posiedzeniem porządek dzienny obrad.

Nadzwyczajne zebrania Komisji zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna potrzebę, lub jeżeli zażąda tego najmniej trzech członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisji.

W sprawach mniej ważnych, a nie cierpiących zwłoki, może przewodniczący zwołać posiedzenie nadzwyczajne, złożone tylko z członków miejscowych.

§. 11.

Biuro Komisji zostaje pod kierownictwem szefa Departamentu II. Wydziału krajowego (§. 6. b). Dla spraw Komisji ustanowiony będzie osobny sekretarz, którego Komisja mianuje, i którego obowiązki w instrukcyi zakreśla.

§. 12.

Pisma, wychodzące z Komisji, mają być zaopatrzone podpisem prezesa, jednego z zastępców, lub kierownika jej biura.

Z władzami w kraju koresponduje Komisja bezpośrednio, z Wydziałem krajowym zaś znosi się Komisja w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 5 zł. za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. kl., a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za miriametr.

§. 14.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonej czynności. Korespondentem mogą być przyznawane remuneracje w kwotach ryczałtowych, według uznania Komisji.

Projekt nowego statutu.

§. 10.

Komisja ma prawo:

a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych komisje przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specjalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisję im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisji z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisji odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisji zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisji.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisji ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisji. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma wychodzące z Komisji, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miriametr.

Dotychczasowy statut.

§. 15.

Mianowani przez Wydział krajowy lub przez Komisję członkowie, którzy nie wzięli udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisji i nie usprawiedliwili swej nieobecności, przestają być członkami Komisji, a w ich miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie Komisya, na resztę kadencji, innego członka.

Projekt nowego statutu.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonych im czynności.

§. 15.

Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisję członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisji i nie usprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisji a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, względnie Komisya innego członka na resztę kadencji.

§. 16.

Komisya uchwała a Wydział krajowy zatwierdza regulamin czynności Komisji i instrukcyę dla jej biura.

§. 17.

Komisya przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swoich czynności.